

המחנה

ערתון שבועי

לכל עניני החיים, לספרות ולמדעים ולכל עניני היהודים.

יוצא לאור בכל ערב שבת.

מחיר החתימה על המצפה

באוסטריא אונגרי :
 לשנה 7. — בתרים
 חצי שנה 3.50
 לרבע 1.75
 באיטליה :
 לשנה 8. — בתרים
 ביתר הארצות :
 לשנה 9 בתרים — 9.50 פראנק.
 רמת המצפה
 נכסת עתה בגליון עצמו, הגדולעתה משהיה
 ומכיל המר ספרותי יותר מאשר עד כה.
 אין הנחה מהמחיר.

מחיר גליון בודד 14 הלר.

מחיר מודעות או הזכרות לנפטרים
 לפי גדל השמחה.
 ברכת מו"ט 60 הלר. הודעת אירוסין כתר.
 זו או זו בראש הגליון שני בתרים
 המישה מקומו עליו להודיענו מיד לא
 רק יש מקומו החדש, כ"א גם שם
 מקום בית הדאר הקודם.
 קאנטא שלפאסטשעק נומר 76.918
 האדרסה לבית המערכת ולאדמיניסטריצה
 „HAMICPE“ Kraków,
 (בתוך לארץ להוכיח : Oesterreich)
 בע"פ: רחוב סעבאסטיאנא 32

Kraków, 10 Czerwca 1910.

גליון כג.

קראקא, ג' סיון פ' נשא התרע.

לעולם עומד.
 חג השבועות גמר את אשר החל חג הפסח.
 לכן עצרת הוא, לאטר סיום החג. הוא נקשר כחג
 הפסח בספירת הימים, כי בלעדיו הפסח מה הוא, כי
 נשמה עליו. עצרת כזאת יש גם לחג הסכות וגם אותה
 עשו חז"ל אחרי ההרבן לחג שמחת תורה ע"פ
 הכונה הזאת. מה היא שמחת חג הסכות בזמן הזה,
 שאין לנו אדמה ולא נאסוף תבואתינו ואם נאסוף
 כאיזה מקום, איך נשמה בהן על אדמת נבר, כידענו,
 שרוב אחינו קנית קרקעות אסור להם כל-עקר וגם
 על אדמת אבותינו עוד קנית אדמה והתאחזות בארץ
 קשה לנו? אבל בהוספנו על חג הסכות חג שמחת
 תורה נדע על כל פנים, שיש לנו גם בזמן הזה כמה
 לשמוח. זהו גם ערך העצרת של חג השבועות לזמן
 הגאולה של פסח, שהוא משור בו בספירת הימים.
 בתורה לא נזכר כלל, שחג השבועות הוא זמן
 מתן תורתנו אף שברור הדבר, ישכן הוא באמת, כי
 בראשית החדש השלישי היה זמן מתן תורה, אלא
 שהתורה לא הדגישה זאת כפירוש כמו שהדגישה
 במעמי חג הפסח וחג הסכות. כי בזמן שכתנו על
 אדמתנו לא היה דרוש לתת חזק לחג הפסח כעצרת
 של זכר מתן תורה, בתורה עצמה חג השבועות הוא
 חג הקציר וחג הכבורים, חג טבעי, כעין חג כפני עצמו,
 על כן לא נקרא בתורה "עצרת", אלא חז"ל קראו לו
 כן בידעם היטב, כי אין כל ערך לחג המצות בזמ
 הזה, בלי חג מתן תורה, הקשור ואחוז בו.

לכן בראותנו, שחלק מן השואפים לשיבת ציון
 אלה ישננו על ברכי עמים אחרים, אינם שמים את
 שמירת תורתנו לעקר טעמם ואינם רוצים לתת לישוב
 החדש בא"י צורת שאיפה דתית בולטה ועושים את
 הדת לדבר צדדי וכמעט טפל בעיני הישוב — הנח

עצרת.
 כאי ברוך מלא מעדנים בלב ים גדול, כנאות
 ידה מלא מגד כמכור מדבר שמם, כן עומד חג השבועות
 כאמצע הקיץ, אשר לכל העמים הוא זמן התענוג
 והצהלה ולנו זמן האבל. בין ימי הספירה המזכירים
 אותנו הפרכוס האחרון של אוטנו האמללה ומפלתה
 והכנתה לשנות אלפים וכן, שלשת השבועות,
 המזכירים אותנו הרבנו הראשון וגלותנו השניה —
 מתנוסס חג השבועות, לנחמנו בינוננו, לאמר: אם הכל
 אכזר, ארצנו שטמה, ערינו שרופות איש, מקדשנו הלל,
 בחורינו הכרעו למכה ובתולותינו נמכרו לשפחה,
 עמנו נודד בארץ לא לו וגאון-עונו היה לקלון, הנה
 תורתנו תפארתנו, היא תנחלנו ותנחנו ותשמור עלינו,
 לכל נאכזר בגוים, ובעוד אשר מקנינינו, שקנינו לנו
 במעשי חג הפסח וחג הסכות, לא נשאר לנו רק זכרון
 נעים, הנה ממעשי חג השבועות נשאר לנו הכל
 בשלמות, בתורתנו לא שלמה יד אויב ובגללה, רק
 כזמן הזה מאשר להגלים אחרים, הם הנם חגי העבר
 הרחוק, אשר אמנם הרבה מאד עלינו לישמוח בעבר
 ההוא, שעשינו לעם והכיננו לתעודתנו הרמה, להיות
 לעם נצחי ולאור עולם. אך חג השבועות הזה עולה
 על כלם, כי הוא גם חג ההוה, חג, שערכו נראה
 לעינים, את חרותנו מהג הפסח אבדנו זה כמה, את
 שמחתנו מהג הסכות אין אתנו יודע ומרגיש מאז
 נתרקנו מעל אדמתנו, אך את מתן תורתנו לא קפחנו
 בכל אשר עבר עלינו, רק חג השבועות נתן ערך קים
 גם ליתר החגים, לולא הוא לא היה מי שיחוגג זמן
 יציאת מצרים וזמן שמחתנו. הוא גרם לנו, שכאכזר
 קנינינו החמרים לא אבדה נפשנו וישראל גוי איתן

דינה הורוויץ
 מאורשים ברי"ח סיון תר"ע
 קראקא
 יועזר ענטשענקע
 ביילצי טאננענבוים
 מאורשים בכ"ח אייר תר"ע
 קולומיה
 שטולפיקאני (בוקובינה).
 יוסף גרינער
 מאורשים בח' אייר תר"ע
 זאוואלוב
 פאמאראזאני
 לא כה עמנו וגם תקצר היריעה מהכיל
 את רגשות לבבינו המלאים תודות וברכות
 לצירנו הלאומי מר אדאלף שטאנד הי"ו
 על השתדלותו בבית הדין העליון בוויין ביום
 כ"ד לחדש אייר, להוציא לאור משפטנו נגד
 האכרים פה, אשר אלמלא הוא היו היהודים
 מוכרחים לעזוב את עירנו. ובטח גם אנהנו
 נעמוד תמיד לימינו, להיות לו לעזר.
 מענדל הורוויץ, דובער פרנס
 מנהלי הקהלה בסאקאלובקא אצל אזידוב.

מפני החג החל באמצע השבוע
 הבא לא יוכל גליון כ"ד לצאת עד עיש
 פי שלה. והננו מברכים את קוראינו
 וסופרינו בשמחת חג.

רב הלבבות.

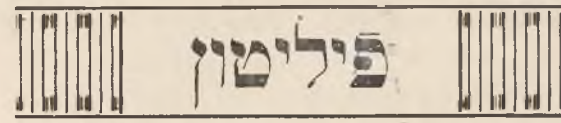
מעשה שחיה.

מאת שמואל צבי ווייס.

השמים בהרים כספיה, שמש אביב מטילת ע"פ
 רקיע התכלת ושולחת קרניה ע"פ התכלת, האויר צח
 ונעים, לא הם ולא קר, רוח קל מנשב בחוצות העירה
 דלפנא, שכלה שכת ומנוחה ואין שום תנועת חיים
 נראה בה. על שמשיות הלונות הבתים הנמוכים
 והרעועים דבוקים נירות צבועים קדורים צורות עלים,
 ציצים ופרחים, והיות שאין דוגמתן תחת השמים...
 מושימות לשונן כהרבות שלופות, ואותיות פורחות
 באויר, הנירות האלה מכונים "שושנים" ומודיעים לכל
 עובר, כי חג שבועות, זמן מתן תורתנו לנו היום, מה
 נכבד לנו היום הזה, לולא הוא כמה מאות שנים
 כבר לא היינו נהשכים בין העמים, מה אנו מה היינו
 מה חכנו ומה גבורתנו כי נארך ימים בין העמים
 שזנאנו, העומדים בכל דור לכלותנו, אם לא כח התורה?
 לולא תורתך ישעשועי או אכדתי בעניי, אמר כבר
 משורר קדמון.
 האנשיב, הנשים והילדים עזבו את משכנותיהם
 ונמצאים עתה כנתי-התפלה, שם הם נותנים הלל
 הודיה לאשר בחר בנו ונתן לנו תורת אמת וחיי עולם,
 מבעד להלונות בהמיד נשמעות קולות אדירים.

פָּבָה כּוֹנֵנֶתָ בְּתוֹךְ הָאֶפְלָה
 מִקְדָּשׁ הָאוֹר וְהַנְּצַח —
 וְתַעַל הַשָּׁמַשׁ עַל יוֹשְׁבֵי הַשְּׂפֵלָה
 וְתָרַם הָאוֹרָה מְצַח...

וַיְבוֹאוּ כָּל־מֵאֲפָסֵי מְרַחֲקִים
 וְאִישׁ אֶל אָחִיו תִּמְחֶהוּ.
 וַיִּפְּלוּ מְרוֹחָם צִלְלֵי מַהֲשָׁפִים
 וְכֵלִים נְגוּהוֹת מְבַעֲרוּ.
 וַיַּחַד הַטּוֹר עַמִּים וּמְלָכִים
 לְדַבְרֶךָ אֲנִי קִשְׁפָתִי.
 וַנִּפְשַׁם שְׁמַעְתָּ רִזִּי נְצָחִים
 וַתִּשְׁקֶשֶׁת בְּנַפְי אֲלֵקוֹרִי.
 וַיְדַלְתִּי הַהִיכָל לְרוּחָה פְתַחִהּ.
 שְׁנִיבָא כָּל אָדָם לְפָלְלָא...
 אָכֵן אַחַת, בְּךָ אַחַת יִשְׁכְּחוּ —
 מָה אַתָּה לָחֵם — פְּצִלְאֵל — —
 א. ל.

פיליטון

מחרש.

וכל בניך למודי הי' (ישעי' נ"ד)
 ...וְתִבְנֶן מִקְדָּשֵׁי אֶף רַבּוֹת סְבָלָה.
 הַרְבֵּה, הַרְבֵּה, גְּרָדָּפָה,
 פֶּל אֶבֶן וְאֶבֶן בְּדַמְדָּה טְבָלָה,
 וּבְכֹר הַתְּלָאוֹת צָרְפָה.
 נִתְבְּן בְּדָם וְאִשׁ שֵׁל מַעְלָה,
 בְּמֹרֹם הַקְּרָה נִשְׁגְּבָה
 וְאִמַּת הַבְּנִיָּן: רִחְקֶה הַנְּעָלָה,
 רוּחַ יִשְׂרָאֵל סְבָא.
 וְלוֹהוֹת אֶבֶן — אֶבֶן הַפְּנֵה
 וְחַקִּי הַמּוֹסֵר — אֲדָנִי,
 וְגַרְדֵּי הַתְּמִידִי — אוֹר הַתְּכַנְנָה
 וְתוֹרַת אֶהְבָּה רְנָנִי.

איריאלי לאומי. נחזין להגיד לתמימים השואלים עוד הפעם את סבת הדבר, אף אם ידוע הוא שהם גם הפעם יאמימו אזניהם, אם לא יאמימו הדברים לכלליהם הקבועים ולמשפטיהם הקדומים. האמת היא שאין עם בעולם, המוציא כל כך על צרכי הנוך היהודים, לולא היתה חובת הנוך כללי בארצות אירופה היו בני אירופה מגודלים כפראים כאזיא ובאפריקה בלי כל הנוך. ורוסיא תוכיח, שעדיין שלשה רבעי יושביה הם אנ-אלפביתים באין חובת הנוך כללי. ולנו היהודים לא היתה מעולם חובת הנוך כללי מצד ממשלה ואף יהודי אחר בכל העולם לא נמנע מהוציא מכיסו כספו הראשון לצורך הנוך בניו, ועובדה מפורסמת היא שאין בכל העולם אף יהודי אהר, שאינו יכול לקרוא. חמש מאות מיליונרים וסתם עשירים נצרים קבצו בשנה אחת שתי מיליוני כתר לחי בהים האשכנזיות ואצלנו מיליוני יהודי אחד נתן בפעם אחת יב מיליוני כתר לצורך ב"ם עברים בגליציה. הישכחו השואלים התמימים את זאת או בכונה הם מעלימים אותה? ומי מספיק להבחנות כ"יח ולחי עורה של יהודי אישכנו פאות אלפי פרנק בכל שנה ושנה לצורך הנוך היהודי בארצות רחוקות, הם או אנחנו? מי מפרנס בגליציה לחד עשרת אלפי מלמדים ומורים, הם או אנחנו? מי מכלכל פה שתים עשרה ישיבות ותלמידיהן ומוריהן? אין איפא עמנו אדישי ואנכ"י כל כך עד שאין לו שום אינטרסה לצורך הכלל בענינים רוחניים, ארובה, הוקא במדה הזאת נוכל להתפאר בכל העולם, אלא מהי הסבה, שאין איש ישם לב לחי בה"ם החדשה? בעל כרהנו נאמר שהמניעה היא בחברה עצמה. המעם פשוט וקרוב כל כך ורק פלפלן עקש יכול להעלים עין ממנו! אין העם תומך רק בדבר, שיש לו צורך בו ולא בדבר, שאין לו כל צורך בו. המלמדים נותנים ליהודים חרדים מה שהם צריכים: תורה, אלו עשו אלה מלאכתם באמונה הוד העם נותן יותר, אבל גם במדרגה הזאת הוא נותן, לפי שהוא מרגיש את הצורך. העם נותן לחי. כ"יח ועזרה, לפי שהוא מבין את הצורך בהנוך טוב של אחינו המזרחים. אבל מה הפץ ועד חי בה"ם העברים לתת לנו? הוא נותן לבני חרדים מה שדרושי לבני נאורים; מעט ידעת הישפה העברית על מנת לשכחה מיד כאשר יצאו מב"ה"ם העברי בעברם דרך ב"ם תיכונים ואוניברסיטאות. הכל תוכנו להעליל על יהודים, אבל במשפחות לא תוכלו להשרם. כל יהודי שואל את עצמו מהי תכלית בה"ם העברים? בני חרדים צריכים ללמוד תורה ג"כ, בני משגילים צריכים ללמוד חכמה כללית ג"כ והלמודים האלה הם העקר ושפ"ע שבב"ם העברים טפלה ועלולה לשכחה באופן הזה, איך מה הועילו הטיפים בתקנתם? הן לא יקדיש היהודי סכומי כסף רק בשביל יפלוני או פלוני גזר עליו לעשות כן, חברות בה"ם של האישיכונים והפולנים נותנות לעמיהן מה שהם צריכים, ב"ם ערוכים ומסודרים

בכל לפי צורך העם וכל אחר רואה תועלתם. אבל מה נותנה לנו או הפצה לתת חי בה"ם העברים? ב"ם ללמוד הישפה ומעט ספרות חדשה? הלא הלמוד הזה בעל כרחנו ישיב מפי ילדינו בעברם אח"כ דרך החרדים או דרך ב"ם של נכרים. איך הרי לא נסדרו בה"ם רק לשם הקו, כלומר גם לנו יש ב"ם וחי להחזיק בהם וישום יהודי אינו מכיר מצוה כזאת ואינו רוצה להוציא כסף בשבילה. ב"ם, שצריכים להתוכה עליהם בוועידת המורים אם ללמד בהם דת ישראל ותנ"ך, כי סברה היא בעיניהם, שאין צורך כלל באלה, איך הלא אינם כלל ב"ם ליהודים, כי-אם לאיזה עם "איריאלי", שלא היה ולא נברא רק במהם של האיריאליסטים ההם. חברת ב"ם עברים נחוצה לנו כאישון עינינו, אבל החברה צריכה להיות מכוונה לפי צורך היהודים הקיימים ולא לפי צורך איזה עם עברי, שאינו קים רק בדמיון איזו בעלי היתה, חברת ב"ם צריכה לקבל על עצמה ליסד ב"ם, שיפטרנו את בני היהודים, גם בני החרדים וגם בני הנאורים, מן החרד ומן ב"ם נכרי, ב"ם שימלאו כל צרכי הנוך של היהודים החיים אתנו היום, כמו למשל בה"ם העברי בקראקא, או רשע אני אם לא יפתחו היהודים מכל הכתות את כיסיהם ברחכה, להמטיר גשם נדבות יותר מכל העמים האחרים, שהמתאוננים מתקנאים בהם.

פיריטון קמן.

כל-טוב.

אלי היתה במקרה עצה הסרה לכם הייתי יועצכם עצה טובה לשבועות. בשעת בקיעת השמים בליל שבועות אל תאמרו בחפזון "כל-טוב" בעצת אותו הנהפז, שהתירא פן יעבר הרגע בטרם יגמור תפלתו. מוטב שיעבר הרגע בלי תפלה והכעת הפצכם מאשר להביע סתם "כל-טוב". "טוב" הוא מושג רלטיבי, בלתי מבואר כלל, ובפרט ליהודי, שכל מה שטוב לכל העולם רע הוא לו. הגעו בעצמכם, היש דבר בעולם טוב יותר מגישם של ק"ץ בחדש סיון? ואם יעלה הפצכם הישטימה והטוב הזה יבא, או יפסידו כל סוחרי הדגן וכל סוחרי הקטנה, ישכלם יהודים, וגם האוכלים היהודים לא ירוחו מכרכת השמים, כי האופים ישבערים לא יורידו ממחר הלחם אף ברדת מחור הקמה, כי יענו לעולם, שקמחם קנו ועומר משעת היוקר, איש שבאשר יעצרו הגשמים יעלו את המחיר מיד בלי טימ.

היש לגליציה חוק יותר טוב ממטול הפרופינציות, להפקיע מיד יחידים הזכות, שהיתה להם עד כה לחטום ולגזול ולקבץ הון על חשבון אביגים? וראו איזה חרבן גרם החוק הזה בתוכנו היהודים! כמה אלפי בתי-אבות יאבדו לחטם, ועשירים ישיגו גם הלאה רישיונות לפשוט עור עניים. עוד לא אבדה הפרוטקציה!

היש בארץ בעלת שלטון החצפה ושרירות-הלכ וזדון השחורים כרוסיא דבר יותר טוב מן ההתאמצות להלחם בעד החרות, מתכיעת-זכיות, סקסחיציה, סכקרת, מתלונות ומקריאת תגר? וכאו וראו מה פעלו הדברים הטובים האלה לאחינו היושבים שם, איזו פרצות סרצו כמחם, איזו שטמה ושעמום גרסו כנסשותיהם, עד שציונים, הרוצים בתחית העם היהודי ובגאולתו, קשרו קשר על ההסתדרות הציונית, להרסה ולנפצה, סוציאים דבות על ההנהגה, מבטלים את האחדות הנחוצה כל כך ועוסקים כל הימים בנרגנות ובסלסול של הכל על-אדות מומי הנשיא ובחפוש המאים בו ובכל דבריו ודרכיו וגורמים להשניא את התנועה הציונית על עמנו ולהוציא עליה שם רע ולהרחיק את הצבור היהודי מאחריה בעת שאנו צריכים לו, שישתתף בכנין עתידנו ובתמיכת מוסדינו הלאומיים לטובת שיבת ציון, וכל זה כדאי להם, בכדי שיקיימו מצות התקוסמות והורדת השררה משאתה, שאין ביכלתם לקיימה בסולמיטיקה הכללית. בין המאבדים עצמם לדעת יש רבים, שכל מעמם הוא נטיות הטבעית לשסיכת דם, שאינם יכולים לקיימה באחרים והם מסתפקים בהמתת עצמם, רק למלא תאוותם.

ביום מתן תורתנו אין דבר יותר ראוי להתפלל עליו ברגע בקיעת השמים מאשר על הרבצת תורה בישראל, שלא תשכה מפי זרענה וכלל בידנו: אין טוב אלא תורה. אבל אם תתכנונו על הבקשה הזאת באטרכם, כל-טוב" ותפלתכם תתקבל, יסדרו חובכי התורה ישיבות בכל עיר ועיר, לא ללמד את בני ישראל תורת חי, תנ"ך, משניות, ססקי דינים נחוצים ומוסר היהדות, למען ידעו מה לעשות ומה לחדול בחייהם ומה חי אלקי ישראל דורש מהם, כי-אם סלפול בסוגיות קשות, חרוד השכל, שעשעי חרסות, להעלות פילא בקופא דמחמא ולבנות מגדלים פורחים באויר ודוקא בענינים שאין לנערים לדעת אותם כלל או שאינם נוהגים בזמן הזה, והבחורים יצאו מן הישיבות ריקים מכל דעת, בורים גמורים, לא ידעו אף דין אחד מהדינים הנוהגים יום יום ומכל שכך שלא יבינו את עיקרי היהדות, את תכנה וזחה ומוסרה הטוב וקל וחמר ב"ב של ק"ה, שלא יקנו שם חכמה ודעת ממדעי העולם. הלא זהו "טוב" לפי מושג אסטרופסי התורה בזמן הזה, וחלק גדול של הבחורים האלה ילמדו חכמה באיסור, כלומר כנגבה ויתדגלו לעבור על דברי רבותיהם ולבזותם עד שיפרקו מעליהם עול דת ויהדות, כמו שהיה ברוסיא, על ישיבות כאלו צריכים להתישב!

ואם משבילים אתם ותתכנונו בבקשת, כל-טוב, לשכלול הספרות העברית והיהודית החדשה, ייסדו לכם סופרינו ספרות גדולה ורחבה, אשר ילאו שסתיכם מלומר די, כי תכנה יהיה שרירות לב, ספורי זמה ונכול-פה כדוגמת ספרות גרועי הגוים, הכשרת עבודת-איליים לישראל והוכחה אפסות היהדות, כדוגמת ספרי

בבית קמן ונמוך, שכתליו כבדו מזקן ונוטים לנפול, העומד בצדי רשות הרבים לא רחוק מחצר בתי-התפלה, דר הרב הזקן בצד אחר, וישע"ה החיט דירו דר ממולו בצד הישני, חררי הרב סגורים, כי הוא וכיב נמצאים עדין כבהמה, וחררו של ישעיה החיט פתוח, חולה היה ישעיה ארבעה שבועות רצופים, כי עבד קודם הפסח יותר מכפי כחו, כבר נתרפא מחליו, אולם חלש הוא מאד, כי עני הוא ואין לו במה להשיב את נפשו ולא יכול אפוא ללכת להתפלל, הנהו יושב מעוטף בשלית ומתפלל, והנה נפתחה הדלת ומינדל המשרתת נכנסה ותשאל: "הפה דר הרב?" מי את, ומה הפצך? שאלה ישעיה, "אנכי המשרתת של ר' פייביש ראש הקהל, רוצה אני לשאל שאלה על הלבבות", עיני ישעיה אורו מגיל, כאן יש מקום לבעל חוב לגבות את חובה, עלה רעיון במה חוכה אני זה זמן בכיר ולא הכינות ליו"ט כי אם לחם יביש ובצלים ירוקים, והוא מפטם א"ע בלבבות, אתמול פנתה אליו אשתו בבקשה לתמוך בידה מקופת "בקר חולים", שהוא גזברה וישב את פניה ריקם ויכלימה באמרו, כי אין בקופת בקור חולים מעות להכנת חמאה ונכניה, הבה אלמדוהו דרך-ארץ.

ואזור עב אזור במתניו, שטרטל רחב על ראשו ומלית על כתפיו, ותאמן מינדל לדבריו ותשאלהו, "מהרי הביאי הנה את המחכת עם הלבבות, אמר ישעיה, ואמרוה אם יש כה כדי לכטל את האיסור... הכפריה הפתיה לא חשבה הרבה, ותעיש כדבריו, "שובי הביתה, אמר לו, ואחד רכע ישעה תכאי ואגדך", היא שבה נכזבה לביתה, והוא מהר ויקרא לאשתו וילידיה שהיו בחצר, ויראם את הלבבות המטוננות, "מה זאת? ישאלה אשתו, איפה לקחת?" אל תשאלי הרבה, ענה לה, משמים הזמינו לנו לביבות, אכלי, הם אכלו כתיאבון ויהנו מאד, האשה והילדים שבו החצרה שבעים ושובי-לב ומינדל באה לישמוע את הפסק, "טרפה, ענה ישעיה באנחה וקמוט את מצחו, ולא עוד אלא שאסורות אף בהנאה הן עם המחכת וכבר השלכתי אתהן לבית הכסא, וכמדומה לי ממשמעות דבריך, ישנם המרק טרפה, מהרי הביאי הנה, ואעיין בדברי, מינדל האמללה מהרה ותבא את הקדרה עם המרק, "אחר רכע ישעה תכאי, אמר ישעיה, אולי היה כשר", היא יצאה וישעיה לקח את הקדרה ויצפנה במרתף לסעודת הלילה, וכבא מינדל, אמר לה: "טרפה, גם המרק, גם הקדרה, ואסורים בהנאה, את המרק שפכתי לתוך הנהר ואת הקדרה אשבר אחר החג, לכי הביתה ועשי לביבות אחרות".

כבא ר' פייביש וכ"כ הביתה מצאו את מינדל עושה לביבות והכירה ריקה, "מה זאת? שאלה הגברת

"אנכי הרב, ענה ברצינות, שאלי בתי שאלי... ובאמת דומה היה אז במראהו לרב ממש, הנהו יהודי שב, בעל זקן ופאות ארוכות, לבוש בכשה של משי

הדבר היה לשיחה בפי כל בני חעיר, ומני אי והלאה נקרא שמו "ישעיה רב הלבבות".

... ואיך הן נחשבות כחלק מההגיון ...
 ... והנהגה האחרונה היא ...
 ... והנהגה האחרונה היא ...
 ... והנהגה האחרונה היא ...

... והנהגה האחרונה היא ...
 ... והנהגה האחרונה היא ...
 ... והנהגה האחרונה היא ...
 ... והנהגה האחרונה היא ...

... והנהגה האחרונה היא ...
 ... והנהגה האחרונה היא ...
 ... והנהגה האחרונה היא ...
 ... והנהגה האחרונה היא ...

הנהגה אחרונה

הנהגה אחרונה

... והנהגה האחרונה היא ...
 ... והנהגה האחרונה היא ...
 ... והנהגה האחרונה היא ...

... והנהגה האחרונה היא ...
 ... והנהגה האחרונה היא ...
 ... והנהגה האחרונה היא ...

... והנהגה האחרונה היא ...
 ... והנהגה האחרונה היא ...
 ... והנהגה האחרונה היא ...

מי לא יחפז לדעת

האמת ע"ד גורל עשרת השבטים, סוד הסמטיון, מהותו ומקומו, סוד הרי החיך, חידת "בני משה", היהודים האדומים" ומעמא כל ההגרות הנפלאות, שהתהוו בכל הזמנים בקרבנו בענינים האלה ומקורן ופתרון? מי לא ישתוקק לדעת את האמת ע"ד ספורי האנשים הנפלאים אלרד הרני, רוד הראובני ושאר חמבשורים המרעישים הרבים מכל הזמנים? מי לא יתאוה לדעת את האמת ע"ד התהוות התנועה המשיחית של שבתי צבי וכל הבא בגללה? מי לא יחשוב לדעת את האמת ע"ד העמים השונים שיאמרו עליהם, כי הם צאצאי עשרת השבטים? כל אלה מבארים בחקירה מדעית חפשיית ע"פ מקורות נאמנים בספר

היודות ההגדות הנפלאות
ע"ד עשרת השבטים
הנמכר ע"י "המצפה" בשני בתרים.

Spottbillig!

Mayer's Lexicon 17 Bde. komplet 17 Prachtbände 5. Aufl. statt 200 Kr. für nur 60 Kr. dto 4. Aufl. für 40 Kr. 3. Aufl. für 30 Kr. Weltall u. Menschheit 5 illustr. Prachtbände statt 96 Kr. für nur 40 K. Karpeles-Gesch. Allgemeine Literatur-Geschichte 3 illustr. Prachtbände statt 38 Kr. für nur 16 Kron. Booch-Arkossy Poln. - Deutsches Wörterbuch 2 Prachtbände statt 28 Kr. für nur 16 Kr.

M. Taffel's Nachf.

Buchh. Krakau, Spitalsgasse 8.

האמעל ורעסטוראצי אן כשר
לבע"ב יהודים של

שלום אהרן ראזענטאל
בלבוב, רחוב הועזניצקא 13
מעלעפאן נ"ו 1314

הוצאת "תושיה" ורשה.

עין יעקב לבני הנעורים

קובץ מבחר האגדות שפספס "עין יעקב" הגדול, ערובות ומסודרות ומבוארות ומנוקדות די הצורך על ידי י. ב. לבנר.

ה"עין יעקב" המקוצר הזה, הערך בהתאם לזרישת השיטה הפרגונית המהוקנת, מביל בו את האגדות היותר מעולות שבתלמוד וגם את ההלק היותר רצוני שכסדרשו, ובאופן כזה השלם הסרון גדול שהיה פרגש עד עתה למורים ופרגונים מוסחים המשתמשים ב"עין יעקב" גופא, בכדי להעשיר את התלמוד הן בסגנון תלמוד והן בהשקפות הויל על היהדות החיים והמוסר. ה"עין יעקב" נסדר לפי סדר הסכתות, ועל ידו זה לא נשתנתה כלל צורת ה"עין יעקב" המקובלה זה כמה מאות שנים באופה וגם נתנה היכולת להבנים בתוכו אגדות רבות ומצוינות הנשמטות ע"פ רוב באותם הספרים מסוג זה הערובים על פי מחלקות ידועות. ועם זה באה בסוף חספר רשימה מסודרת ומפורטת לפי הענינים הרבים, שבאו בספר הזה. הרשימה הזאת, שסדרה עלה בעמל רב להסמכר, נותנת האפשרות למורים לתת לתלמידים עבודה עצמית במקצוע זה, ע"י חבור ענין לענין ולעשות מסנו, חבורים" על נישאי אגדות תלמודיות. הספר הזה נדפס באותיות גדולות, יפות ובהירות, ובנקוד כל המלים הקשות והמבטאים התלמודיים, עם באור קצר פרור ומספיק.

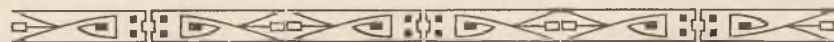
מחירו 1 רובל, מכורך 1.10 ר/י, מכ' הדר 1.30 רובל, פארטא 20 קאפ.

Verlag „TUSCHIJAH“ Warschau.

מעין הישועה WYSOWA

עולה בערכו על יתר מקומות הרפואה אשר בגליציה, כאשר יעידו הרופאים היותר מומחים, שבעה מעינות נמצאים פה, שהם חיים לנפש נענה ושקוי לעצמות כל חולים במחלות פנימיות וחיצונות, כמו קאטאר הריאה והגרון, מהלות הקיבה והמעים, חסר דם ומחלות נשים וכו' וכו'. וויסאווא מצטיינת גם באויר צה וטהור מאד, הבא מרכמי הרים, אשר יסובבה וביער נפלא, שאין קץ ליפיו. בעלי מעין הישועה הזה יהודים הם והמקום נקי איפא ממהלת האנטיסמיזמום אשר יתענו בה חולים יהודים ברוב מקומות הרפואה. בתי המאכל בהכשר היותר גדול והכל במחיר שווה לכל נפש.

סדר הנסיעה לוויסאווא הוא: מקראקא דרך טרנוב — גריבוב, ומגליציה המזרחית דרך יאסלא — זאנארזשין ונארליצ'ע.

- בבית המערכת של "המצפה" נמצאים הספרים האלה למכירה:
- דעמביצה, כלילת יופי תולדות הרבנים בלבוב ושאר גדולי ישראל שני חלקים K. — 4.
- דוקטס, אוה למושב תולדות רבני אלטונא, האסבורג, וואנדסבעק (אחי"ו) 1.50
- רובין דר. שלמה השארת הנפש " רזי עולם על כל מיני ספתחים 1.—
- בלמודי חין או בתות דתיות 1.—
- " פרים ויהודה על אסנות ודעות ומנהגים שקבלו אבותינו מאת הפרסים ודתיים. 1.50
- האמונה בשתי רשיות ורשומיה בספרות ישראל 1.—
- תהלת הכסילים הוצאה שנית עם תקונים והוספות מאת הסהכר 2.—
- ברוך שפינוזה בהנשי אהבת אלהים 40
- המים והאש בסוד הכמי הרשים וכבני להש 40
- נגינה וכלי זמר במקרא 40
- אדם ובהמה לפי היהדות והפילוסופיה והדיון והטבע 40
- אספת כתבי המדש 40
- ספור יצירת העולם במעשה בראשית תורתנו K. — 1.
- שני לוחות הפילוסופיא על אסנות השניות ודעות האחרות 1.—
- שטערן, דר. שלמה רובין זיין לעבען אינד זיינע שרופטען (אש כנויות) 1.—

In Ung. Brod Mähren werden sofort 2 Chor-Knaben aufgenommen
1 Sopranist, 1 Altist
bis 12 Jahre alt.
Dieselben erhalten ganze Verpflegung u. Kleider nebst freier Volksschule oder Gymnasium. Anfragen sind zu richten an Oberkantor
MAJER KORNERN.

בשורת ספר הרש.

רחה זה חדש, טילא לאור השונק, לא עזפתהו עין נלא: תוספתא סדר זרעים צהג"ה נדוויקה הינצ עם פני פידוקסי, הנקוצים צננותם ונחת ילחק וסירי ונמה. כל אלה חזרו יחדו ע"י הרצ הגדול וכו' וכו' וכו' ילחק הכהן אצד"ק חלצטור וכעת ניוסצי ירוסלס תוצצ"ה, צן לאותו הרצ הגאון הנוצחק הנופורקיס ונאור הגולה וכו' וכו' שזוס ורדכי הכהן הגדול קליע"ה אצד"ק צרעזאן יע"ה. החפן להציה צרכה אל ציתו יפנה נא אל כבוד הנוצצר כפי החדרעק: Rabbi Isak Schwadron: Jerusalem Palästina או לחחי הנוצצר Hersch Schwadron Bóbrka וינלא כופק לכפשו ויטצע עונג צעזקס"י. נוחיר הקפר 4 כהרים חון ווהנסלוח צפאקט.

פערשיעדענע

פלוים- & בעמטשעדערן צו דען בילליגסטען פרייען לעפערן
APTOWITZER & WAHLER
Geflügel, Gänsefett u. Federn Export, TARNOPOL.

הלשון

ספר לימוד לשפה, לדרוק ולאוטוגרפיה בשטה קלה עם עבודה עצמית מסודרת לתלמידים

מאת ש. ל. גרדון ורשה

הספר הראשון יצא לאור במהדורה חמישית עם תוספות חשובות ותקונים רבים. מחירו כמקודם 60 קאפ. הלשון ספר שני יצא לאור במהדורה שניה מוגהת ומתוקנת. מחירו 85 קאפ. פורטה 12 קאפ. — פורמפטים מפורטים על רבר, הלשון נשלחים לבל דורש. המכירה הראשית לארצות אוסטריה אונגריה היא אצל

אברהם ראבינוון, סטאניסלוי.

ארזיטת המחבר:

S. L. Gorden, Warschau Kup. 7.

זיעבענברגער כשר שאפהעזע

I. קוואליטעט האכפרימא זיעבענברגער שאפקעזע, כשר אפילו מהדרין מן המהדרין זענדע איך אין 5 קילא פאסט-פאקעטען פראנקא איבעראללהין מיט 7.40 קראנען נאבנאחמע. בעציענגליך כישרות רעפערענצען הרב חנאון בנשיק אכדק"ק מ-לאפאש. Markovits Lajos, Magyar-Lápos, Com. Szolnok Doboka (Siebenbürgen).

הוצאת "השרון" פשמישל.

יצא לאור

שפתנו חלה שני

מאת

רפאל סופרמן צבי שרפשמן מקראה עם תמונות וציורים לשנת הלמודים השנית.

הספר הזה הוא היחיד בין ספרי הלמוד, שחאו מתאים התאמה גמורת להתפתחות השכלית וידועותיתם בשפה של פעוסים משנת הלמודים השנית. שפתו קלה מאד, יפה ופיוסות ותכנו מענין למשך את הלב. הספר מכיל מלבד שפע חסונות וציורים, שיחות, ספורים, משלים ושירים, שכתברו בהקפדה יתרה, גם אגדות היסטוריות ועממיות נחמדות, הנותנות ספוק להפנטסיה העשירה של התינוק וסזון לרגשותיו הלאומיים.

שפתנו חלק שני היא מקראה שאין כמותה לקלות השפה ויפיה, לחתאסה דיקנות לגול הילדים וידועותיהם, לתכן מענין ולהדור אמתתי סצוק. מחירו K. 1.50 נסצא אצל כל בתי מסחר הספרים. המכירה הראשית בגליציה Amkraut & Freund, Przemyśl.

JUNGER MANN der tüchtig deutsch, französisch und hebräisch sowie unterrichten kann, sucht Hauslehrerstellung, auch aufs Land. Zu wenden an CHAIM BERZ, MONASTERZYSKA.

"בשורה ספרותית"

בקרוב יצא לאור מן בית מסחר ספרים "התחיה"

מלון עברי חדש

מחודגים מעברית-לפולנית-ולגרמנית חבר ע"י סופרים פרגונים מומחים בהשגחת הפרופיסור דר. מאיר ווייסברג, המלון יהיה יחיד במינו ויבואו בו כל המלים החדשות, שנתחדשו עד הנה בעולם הספרות ובסופו יבוא קונטרס שלם בשם "גוספות", לע"ע נדפס החצי ומחירו 3 כתרם. ומי שיחפץ לשלם טראש בעד כל המלון ישלם רק 5 כתרם. לפנות אל הכתובת

ABRAHAM ROBINSON, Buchhandlung Stanislaw, (Galizien).

הישיבה הראשונה בגליציה.

בעיר בראדישין הנקובה כשמה תורת חיים, שנוסדה ברישון הממשלה ור"ה בשנת התרסה תחת השגחת הרב הגאון הגדול ריש מתיבתא ואבד"ק הג"ל מו"ה פנחס הלוי איש הורוויץ שליט"א מתנהגת ע"פ סקודת הגאון ראש הישיבה הג"ל. הארריסה לכל עניני הישיבה בין למכתבים ובין למשלוח הערות החברים והמתנדבים יה"ל תעוד רק אל סגן הנשיא Mendel Schlummer, Bohorodczany.

יואר וויינרעב, לעמבערג, קראקויערגאססע נומר 32 עקע שטשעלעצקאנאססע נומר 2

עמפיעהלט זיין גרעמטעם

שפעיעל פ"ד אויסשטייער איינכהייפע איינערקטעטעס מאנאזין פֿאן ניייהייטען איי שניטטי, זיידען, וואללשטאפפע, מאדעווארען.

הדושה

הנני נתכבד להודיע כי עזדתי את וכתתי הורחתי גם שכת הורחתי יהודית הנוכחית. ועתה יוכל כל אחד להסתנות בוכתי הורחתי גסאלה שאין להם שום ידיעה באשכנזית וצנוחים הם כי יקבלו להם את השפה העברית ככל וקלכותיה על נקלה צמון קלר. עדים הם חלפי התלמודים שהסתנושו בוכתי הורחתי וקצאו על ידם לנטרתיס צאפן חקר לה קוו. פרוקפקט ופרט. חנס, זרגוני או חשכנזי. (הקולה 25 הלר צעד הפרוקפקט וקבל את קפרי. תמונות וטיפוקיס" חנס חין כקק). וכתה לדוגמא שכת הורחתי זרגונית 1.20 שכת הורחתי חשכנזית (צחותינת עבריות) K. 1.—

S. WALKOWSKI, KRAKAU
Postfach 119.

האכפרימא פאסטא

צו שוהע און צו מעמאל אין אלע פארבען און גרעסען פון די געזעצליך געשיצטע מארקען Feniks און Tęcza טרוקענט קיינמאל נישט אויס. פוצט האכגלאנץ. שארט נישטדעם לעדער, אויך גליצערין-פאסטא. ליע-פערט די כעמישע פאבריק **CH. I. J. TEITELBAUM** Kraków, Bonifraterska 5, ביי אכנאחטע פון 100 רוצענד. בער נאכנאחטע סעפארטע אפערטע. ליעפערונג פראמפט. רעעלע בעדיענונג צו פולסטע צופריעדענהייט גאראנטירט. מסשערן פיר 40 העלער מארקען. שלאץ-אגענטען אין גרעסערע שטעט נעזוכט.

המפרסם (המפרסם) הוא אחראי על כל המידע המופיע בדף זה. המפרסם אינו אחראי על המידע המופיע בדף זה. המפרסם אינו אחראי על המידע המופיע בדף זה. המפרסם אינו אחראי על המידע המופיע בדף זה.

ביערפערטרעטונג

ווער אויף דער פערטרעטונג דער בויערייען דער נארדערהייטען בויערייא אונד מאלצפאבריקס-אקציענעזעללשאפט אין האנסדראף, יאָהנסדראף אונד מאָהר. שאַהנכערג, וועלכע האכגראָדיגע ביערע וויא האנסדארפער-פילזנער, סודעמענ-ברייא, (ביירישע סארטע) באָק, (פארטאָר קוואליטעט) עקספארט-טערצען, דאספעל-לאגער אונד לאגערבער ערצינגט. רעפ-לפקטירט וואללע זיך געפעלליגסט אונד געזימט אן דערען גענעראלפערטרעטער: Grajower, Henenberg & Scharf Chrzanów.

Wyd.: | Naftali Hof
S. M. Laser
Odpowiedzialny redaktor: S. M. Laser.
Drukiem M. Lenkowicza w Krakowie.
Bożego Ciała 22.

בהכשר "WILLAX" גמור

Zucker, Kaffee und Cichorie ganz überflüssig, wenn man „WILLAX“ Kaffeewürfel benützt. Denn wenn ein „WILLAX“-Würfel in heissem Wasser oder in heisser Milch aufgelöst wird, hat man sofort einen hochfeinen schwarzen Kaffee oder einen vorzüglichen Milchkaffee fertig. „WILLAX“ wird unter strenger orth. השגחה erzeugt, ist also **verlässlich**; nur ist auf die Vignette zu achten! Preis blos 4 Heller per Würfel. Wiederverkäufer wollen Spezialoffert verlangen! Jedem Packet wird orth. beigelegt. Zu beziehen ausschliesslich „Garai“-Droguerie, Budapest, Garai-Platz Nr. 14, (Einzige gesperrte Droguerie Budapests.) Telegramm-Adresse: „Vanillin, Budapest“.)

Daselbst auch Chemisches Laboratorium, Verbandstofflager, Heilmittel-Spezialitäten, Haushaltsartikel, Parfüms, kosmetische Artikel etc. Alle Sorten allerfeinster ätherischer Oele und Compositionen zur Zubereitung schmackhafter Liquere und Brantweine (auf kaltem Wege) billigst.

Newyorker Germania

Lebensversicherungsgesellschaft.

Versicherungsstand am Schlusse des Jahres 1905	K. 539,686.228.—
Stand der Activa laut Bilans Ende 1905	„ 176,528.370.—
Einkünfte von Assekuranz Prämien und Zinsen 1905	„ 30,748.986.—
Ueberschuss vom Jahresumsatz	K. 2,215.336.—
Reserven v. früheren Jahren für Dividende	„ 11,718.647.—
	„ 13,934.003.—

Folgende Vorteile bietet die Newyorker Germania ihren Versicherten:

- 1) Sie gewährt die ersten Dividenden schon nach Ablauf des ersten Jahres;
- 2) die Polizzen behalten ihren Wert nach 3 Jahren der Ausstellung sogar wenn die Versicherten durch Selbstmord oder Duell starben, und auch in Fällen, in welchen der Antrag objectiv falsche Deklaration enthält;
- 3) Reise um die ganze Erdkugel unterliegen keine besonderen Prämien;
- 4) ebenso brauchen im Kriegsfall die zu den Waffen Berufenen keine besonderen Prämien zu zahlen;
- 5) nach 3-jähriger Versicherung kann der Versicherte, bei Einstellung weiterer Entrichtung der Prämien, über die Polizze frei verfügen, gemäss der in der Polizze ersichtlichen Instruktion.

General-Agentur für Westgalizien:

Sigmund Gleitzmann, Krakau
Jasnagasse 5.

Agenten unter günstigsten Bedingungen gesucht.

כשרה זעלכווארען פאבריק

A. Finkelstein, Lemberg, Gołuchowskipl. 2.

ליעפערט אלע סארטען זעלכווארען, בעסטע כשרה דע-ליקאטעסע. די פאבריק איז מיט דען מאדערנסטען בעהעלפען איינגעריכטעט. ווי עלעקטרישע קראפט א. ג. ווי אונד ערצינגט נור פרימא-ווארע בהכשר הרה"ג ר' משה באב"ד האב"ד פה.

Erstes und Grösstes
Gramophonhaus
JOSEF WECHSLER

Engros & Endetail

Lemberg, Sykstuska 2. Krakau, Grodzka 71.

גענעראלפערטרעטער דער גראמאפאן אקציען-געזעלשאפט

מיט מארקע שרייבער ענגעלי

גרעסטעס לאגער פאלינישער, דייטשער, העברעאישער אונד יודישער פלאטען מיט מארקע, ענגעלי.

20.000 פלאטען ערסטגרעסטער קינסטלער שטעטס אס לאגער-

לעמבערג, טעלעפאן 2033 II רעפערטורמילע אונד ווערקשטעטע אס ארטע בעסטע אומטויש-בעדינגונגען. — פרויקטארלאָגע גראמאפאן אונד פראנאק.

דר' דוד ראטהבלום.

סניגור לעניני עונשיין פתח את לשכתו בוויין I. Bräunerstrasse Nr. 7. אל לשכתי יכולים לכתוב בכל לשונות המדינה.

M. Gutwirth, Bochnia liefert Knochenmehl und Thomasmehl in jeder Gehaltslage zu sehr billigen Preisen.

מנקר.

פיר מיינע אס 20 יוני צו ערעפענען-דען כשר זעלכווארען-פאבריק מיט עלע-קטרישעם כעמריעב זוכע איך אייגען

מנקר אהוריים

ומשיח מיט צייגניססען פאן איינעם ארטהאדאקסען בירע פערזעהען. געהאלט 120 קראנען מאנאמליך. רעפלעקטאנטען וואללען זיך ווענדען אן:

Samuel Markowicz, Fleischer u. Seleher Bielitz.

ספר טוב לבתי ספר

המדריך בשפת כתבי הקודש

(החוברת הראשונה בראשית) כולל כל שרשי תנ"ך בתשע מאות פסוקים עם לוחות לנמיות ורשימת מלים ותרגילים וכל ספורי תנ"ך בלשון המקרא עם כל המצות ויסורי הדת. מסודר עפ"י סדר התנ"ך ומתורגם אישכנזית מאת י. ל. רא-בינאוויטש. מחיר חוב' א' כתר אחר. עם פארטא עור 20 הלר. להישנו אצל המחבר J. L. RABINOWICZ, Boskowitz (Mähren).

נור 2 העללער קאסטעט זיא איינע פייערקאסטע

צינזען דעם בעטראגעס פער טאג אונד זאלל איינע זאלכע אין קיינעם געשעפטע אונד אין קיינער וואהנונג פעהלען. דא זיא דארוך רוחיג שלאפען אונד פארהערן קענען אונד אונטערוועגס זיך איהרעם פערטעגענס זיכער פיהלען. עם ליעפערט דיא בעסטע קאנסטרוק-ציאן פייערפאסטען אונד געגען איינברוך זיכערע קאסטען אויס דער

ווינענער קאסטענפאבריה

זעהר קאנקורענצפעהיג פיר ווייעדער-פערקייפער אונד פרייוואט פיר זעמטליכע צוועקע אונד צו יעדעם מעכעל-גארניטור לויט וואונש אהנע מעהרקאסטע-פאסטער **ARON SCHWARZ, CHRZANÓW.** סאלידע פלאטעפערטרעטונגען ווערדען געזוכט. — פערלאנגען זיא אפערטע.

Wundervolles für Bruchleidende!

K. k. patentirtes Radikal abhilffliches Bruchband, kleinste Dimension, geringstes Gewicht, ohne Feder oder Metall, schmerzlos, ohne Druck wirkend. Anfragen mi retourporto, an: **M. KANTROWICZ, PODGÓRZE, Galizien.**